

N:o 83.

Ankom till Riksd. kansli den 26 april 1904, kl. 2 e. m.

*Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående
jordafsöndring från Leckö kungsgård i Skaraborgs län.
(I. A.)*

Under återopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 26 sistlidne februari har Kungl. Maj:t i en till Riksdagen samma dag aflåten proposition (n:o 91) föreslagit Riksdagen medgifva,

dels att det å den i statsrådsprotokollet omförmälda, af vice kommissionslandtmätaren Bernt Ahliny år 1902 upprättade karta utmärkta område om 16 ar 30 kvadratmeter måtte från utarrenderade Leckö kungsgård i Otterstads socken af Skaraborgs län för alltid afsöndras och till Otterstads församling med äganderätt upplåtas för att tillträdas den 14 mars 1922, då nu löpande arrendetiden för kungsgården tilländaginge eller dessförinnan, därest öfverenskommelse därom träffades mellan församlingen och vederbörande innehafvare af arrenderätten till kungsgården, samt under villkor att församlingen senast å tillträdesdagen till länets ränteri såsom köpeskillning för området inlevererade 75 kronor äfvensom upprättade och för framtiden underhölle stängsel i områdets gräns mot kronans mark samt ensam bestrede de med lagfart å området förenade kostnader,

dels ock att köpeskillningen för området måtte användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsodling tjänlig mark.

Departementschefens yttrande till ofvanberörda statsrådsprotokoll i förevarande ärende är af följande lydelse:

»Uti en till Kungl. Maj:ts ställd, af Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Skaraborgs län med underdånigt utlåtande af den 31 december 1903 jämte domänintendentens i länet yttrande samt öfriga till ärendet hörande handlingar öfverlämnad skrift har Otterstads församling i underdånighet anhållit, att från Leckö kungsgård måtte till församlingen upplåtas ett å en vid ansökningen fogad, af vice kommissionslandtmätaren Bernt Ahliny år 1902 upprättad karta utmärkt område om 16 ar 30 kvadratmeter att användas till tomt för en småskolebyggnad.

Till följd af nådig remiss har domänstyrelsen den 29 januari 1904 häröfver afgifvit underdånigt utlåtande.

Af handlingarna i ärendet inhämtas, bland annat:

att vid landtmäterisammanträde den 15 december 1902 för uppmätning och kartläggning af ifrågavarande område förrättningsmännen efter öfverläggning om, huru stor afgäld borde för detta af församlingen erläggas, föreslagit i sådant afseende ett belopp af 3 kronor;

att kungsgårdens arrendator öfversten greffe A. Rudenschöld förklarar sig icke hafva något att erinra mot den ifrågasatta upplåtelsen, dock under villkor att församlingen uppsatte och för framtiden underhölle stängsel omkring området;

att domänintendenten, då området i fråga vore beläget intill väg och afsöndringen således ej komme att vålla särskild olägenhet eller intrång, tillstyrkt bifall till ansökningen, dock att den årliga afgäld eller på en gång utgående lösesumma, som församlingen hade att till statsverket gälda, borde i vederbörlig ordning uppskattas;

att uppbördsförvaltningen i Lidköpings fögderi uti afgifvet yttrande anført, att, då den vid landtmäteriförrättningen föreslagna afgäld för området vore i förhållande till detsammas läge, storlek och beskaffenhet samt till af stamhemmanet utgående skatter och arrendeavgift fullt skälig, förvaltningen hemställde, att afgälden måtte bestämmas till nämnda belopp, 3 kronor, eller efter det i länets markegångstaxa utsatta medelmarkegångspris litt. C till 19,43 liter råg och 19,43 liter korn;

att församlingen vid kyrkostämman den 17 november 1903, efter erhållen del af uppbördsförvaltningens yttrande, förklarar sig åtnöjas med det föreslagna årliga afgäldsbeloppet samt vara villig betala afgälden till kungsgårdens arrendator eller dennes rättsinnehafvare och sedermera vid nu löpande arrendeperiods utgång på en gång erlägga tjugu gånger sagda belopp; samt

att Kungl. Maj:ts befallningshafvande hemställt, att ifrågavarande om-

råde måtte för alltid upplåtas till Otterstads eller Källandsö församling mot villkor, att denna dels till kungsgårdens nuvarande arrendator eller hans rättsinnehafvare från tillträdesdagen till den 14 mars 1922 erlade en årlig afgäld af 38,86 liter spannmål, hälften råg och hälften korn, att lösas med penningar efter tioårigt medelmarkegångspris, dels till länets ränteri senast nyss nämnda dag inbetalade en köpeskillning af 60 kronor, motsvarande den föreslagna afgäldens belopp, kapitaliseradt efter fem procent, dels ock uppsatte och allt framgent underhölle laggillt stängsel i gränsen mellan det afsöndrade området och kungsgårdens ägor.

Domänstyrelsen har uti sitt underdåniga utlåtande meddelat, att Leckö eller Sikajocki kungsgård n:is 1, 2, 3, 4 och 5 om tillsammans 5 mantal blifvit af styrelsen enligt särskilda kontrakt den 27 juli 1900 utarrenderad till grefve Rudenschöld i två lotter på 20 års tid från den 14 mars 1902 mot arrende af sammanlagdt 5,540 kronor och att ifrågasvarande jordområde enligt från orten erhållen upplysning består af berg och vallmark; och har styrelsen förmålt, att styrelsen antoge, att församlingen, då den efter den underdåniga ansökningens ingifvande till Kungl. Maj:ts befallningshafvande erbjudit sig, såsom förut blifvit nämnt, att, när arrendetiden för Leckö kungsgård utginge, i stället för den föreslagna afgälden på en gång erlägga tjugu gånger dess belopp, numera önskade blifva ägare af området. Med afseende härå och å hvad för öfrigt i ärendet förekommit, har styrelsen i underdånighet hemställt, att ofvanberörda område om 16 ar 30 kvadratmeter finge från Leckö kungsgård afsöndras och till Otterstads församling med äganderätt upplåtas för att tillträdas den 14 mars 1922, då nu löpande arrendetiden för kungsgården tilländaginge, eller dessförinnan, därest öfverenskommelse därom träffades mellan församlingen och vederbörande innehafvare af arrenderätten till kungsgården, samt under villkor, att församlingen senast å tillträdesdagen till Skaraborgs läns ränteri såsom köpeskillning för området inlevererade 60 kronor, äfvensom upprättade och för framtiden underhölle stängsel i områdets gräns mot kronans mark; och syntes köpeskillningen för området böra, på samma sätt som köpeskillningarna för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbröd tjänlig mark.»

Sedan departementschefen härefter förklarar sig vid domänstyrelsens hemställan ej hafva något annat att erinra, än att, i enlighet med hvad i likartade frågor under senare åren ägt rum, dels köpeskillningen för ifrågasvarande område syntes böra bestämmas till ett belopp, som motsvarade den föreslagna afgälden, kapitaliserad efter fyra procent årlig ränta, utgörande tjugufem gånger afgäldens belopp, eller alltså i detta fall 75 kronor,

dels ock bland köpevillkoren borde stadgas skyldighet för köparen att ensam vidkännas de med lagfart å området förenade kostnader, hemställde departementschefen, efter samråd med chefen för jordbruksdepartementet, om aflåtande till Riksdagen af ifrågavarande proposition.

Statsutskottet, som till förberedande behandling förehåft denna framställning, har icke haft något att emot densamma erinra, hvadan utskottet alltså hemställer,

att hvad Kungl. Maj:t i förevarande hänseende föreslagit må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 26 april 1904.

På statsutskottets vägnar:

HUGO TAMM.
